

Handreiking

Studentcoach in studiejaar 2020-2021

Dit document is bedoeld ter inspiratie, het is aan de opleidingen om precieze invulling te geven aan de rol van de studentcoach.

Auteurs

Saxion Onderwijs en Student Support

Elke Tijhuis, projectleider Toptraject (mhbo/ 100-dagen programma)

Antoinette Liefink, projectleider Saxion Skillscoach

Okke Wensing, trainer Skillscoach

Kris Holkenborg, student-assistent Top Talent programma

Datum: 8 juli 2020

E-mail: toptalent@saxion.nl

Inhoudsopgave

1. INLEIDING	3
2. DE ROL VAN DE STUDENTCOACH	4
WIE IS EEN STUDENTCOACH?	4
WAT ZIJN TAKEN VAN EEN STUDENTCOACH?	4
WELKE ONDERSTEUNING KAN DE STUDENTCOACH KRIJGEN VANUIT OSS?	4
HOE WERKEN EEN STUDENTCOACH EN EEN BUDDYGROEP SAMEN?	4
HOE WERKEN EEN STUDENTCOACH EN EEN SLB'ER SAMEN?	5
WAT IS DE AFBAKENING VAN DE ROL VAN DE STUDENTCOACH?	6
PRAKTISCHE ZAKEN OM TE BESPREKEN IN DE OPLEIDING	6
3. TIPS VOOR DE STUDENTCOACH	6
CHAT IN TEAMS AANMAKEN	6
PRAKTISCHE ZAKEN VOOR EEN ONLINE BIJEENKOMST	6
BIJEENKOMSTEN	7
HOE BEGELEIDT DE STUDENTCOACH EEN BUDDYGROEP?	8
4. TO DO'S VOOR DE EERSTE WEKEN	9

1. Inleiding

In deze handreiking voor de academies wordt een rolbeschrijving van een studentcoach geschetst om opleidingen binnen Saxion handvatten te geven om de rol van studentcoach in te vullen. In memo 20200604MEM (Voorstel buddygroepen in aanvulling op activiteiten sociale binding studiejaar 2020-2021) staat dat opleidingen de begeleiding van de buddygroep zelf vorm geven. De terminologie in dit document is als volgt: de buddygroep bestaat uit eerstejaarsstudenten die buddy's van elkaar zijn, met een studentcoach (ouderejaars hbo-student) en een slb'er als begeleiders.

In de memo zijn buddygroepen gepositioneerd als socialiseringsgroep gedurende het online onderwijs. In deze handreiking wordt een link gelegd tussen buddygroepen en studieloopbaanbegeleiding (slb). De koppeling wordt mogelijk gemaakt door de studentcoach die buddygroepen begeleidt door eerstejaarsstudenten wegwijs te maken in Saxion en praktische vragen te beantwoorden, naast het versterken van binding tussen studenten en de opleiding. Deze handreiking gaat dus verder dan alleen socialiseren (digitaal lunchen).

2. De rol van de studentcoach

Wie is een studentcoach?

Een studentcoach is een ouderejaarsstudent die begeleiding biedt aan buddygroepen bestaande uit eerstejaarsstudenten. In deze rol versterkt hij of zij de binding van eerstejaarsstudenten met elkaar, met de opleiding en met Saxion. Dit doet de studentcoach door wekelijks bijeenkomsten te houden met de buddygroep waarin ruimte is om elkaar te leren kennen, maar ook de opleiding, Saxion en de stad. De studentcoach kan dit doen door verschillende (vooral leuke!) activiteiten te organiseren met de buddygroep of door verschillende werkvormen te gebruiken in de bijeenkomsten. Daarnaast creëert de studentcoach ruimte voor studenten om vragen te stellen en om onderwerpen en/of problemen te bespreken waar studenten tegenaan lopen bij de start van de opleiding op Saxion.

Wat zijn taken van een studentcoach?

De studentcoach begeleidt nieuwe eerstejaarsstudenten door middel van de volgende taken:

- Wegwijs maken in (online) Saxion en het hbo;
- Voorbeelden geven vanuit zijn of haar eigen ervaring;
- Versterken van binding van studenten met elkaar en de opleiding door middel van verschillende activiteiten en werkvormen;
- Stimuleren van onderlinge samenwerking van studenten door afspraken tussen studenten te bemoedigen;
- Monitoren van aanwezigheid van studenten gedurende de buddygroep-bijeenkomsten en bij zorgen dit uiten aan de slb'er;
- Aanspreekpunt voor studenten zijn.

Praktische zaken met betrekking tot bovenstaande taken:

- De studentcoach begeleidt de buddygroep één keer per week;
- De studentcoach heeft tijd om deze bijeenkomsten voor te bereiden;
- De studentcoach zoekt afstemming over de inhoud van bijeenkomsten met de studieloopbaanbegeleider (slb'er) van de groep, om er voor te zorgen dat het elkaar aanvult en (onnodig) overlap voorkomen wordt.

Welke ondersteuning kan de studentcoach krijgen vanuit OSS?

- Best practices voor studentcoaches in een document, inclusief een handreiking met werkvormen;
- Bij behoefte kan de studentcoach gebruik maken van de Blackboardomgeving SkillsCoach. Dit is een al bestaande Blackboardomgeving bedoeld voor studentcoaches waar informatie en tools te vinden zijn, voornamelijk gericht op studievaardigheden.

Hoe werken een studentcoach en een buddygroep samen?

De studentcoach begeleidt de buddygroep aan de hand van een studentcoachprogramma dat is aangeleverd door de opleiding. In dat programma kan er aandacht besteed worden aan de onderwerpen die zijn vermeld bij de taken van de studentcoach. Mocht de opleiding er voor kiezen geen programma aan te leveren, dan kan de studentcoach gebruik maken van de optionele activiteiten en werkvormen die worden geleverd in een aparte handreiking.

De studentcoach wijst daarnaast studenten in een buddygroep erop dat zij ook verantwoordelijkheden hebben met betrekking tot:

- De aanwezigheid van medestudenten;
- De proactieve bijdragen van medestudenten;
- Zijn of haar eigen ontwikkeling.

De studentcoach is gelijkwaardig aan de buddygroep. Dit betekent dat de studentcoach geen verantwoordelijkheden van de student overneemt, maar deze alleen registreert voor het gesprek met de slb'er, mocht dit nodig zijn. Hij of zij doet mee in activiteiten en staat open voor vragen die studenten stellen.

Hoe werken een studentcoach en een slb'er samen?

In het volgende overzicht worden vereisten voor binding en generieke doelen van buddygroepen beschreven. Deze zijn belangrijk om binding in buddygroepen te bereiken. Daarnaast maakt het duidelijk wat de studentcoach ten opzichte van de slb'er gaat doen.

Studentcoach	Slb'er
<i>Vereisten en doelen</i>	
<p>Vereisten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Doel van de buddygroep duidelijk maken • Basisregels introduceren • Duidelijke afspraken maken over de samenwerking, gedrag en aanwezigheid <p>Doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Studenten leren elkaar kennen en vertrouwen • Studenten binden met elkaar en de opleiding • Studenten worden wegwijs in (online) Saxion en het hbo • Het welzijn van studenten is bekend bij Saxion • Studenten voelen zich verantwoordelijk voor elkaar • Studenten leren van elkaars ervaringen 	<p>Doelen:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het welzijn van studenten is bekend bij Saxion • Studenten voelen zich verantwoordelijk voor elkaar • Studenten hechten waarde aan de groep, doordat zij leren door middel van (groeps)reflectie • Studenten leren van elkaars ervaringen <p><i>Bij afwezigheid van studentcoach voert de slb'er de vereisten en doelen uit van de studentcoach.</i></p>

Taken in het stimuleren van onderlinge binding van studenten

<ul style="list-style-type: none"> • Het versterken van binding van studenten met elkaar en de opleiding door middel van werkvormen • Wegwijs maken in (online) Saxion en het hbo • Monitoren van aanwezigheid van studenten gedurende de buddygroep-bijeenkomsten en bij zorgen dit uiten aan slb'er 	<ul style="list-style-type: none"> • Reguliere slb-taken, zoals professionele en persoonlijke ontwikkeling en voeren van verplichte BSA-gesprekken. • Doorverwijzen van studenten naar OSS bij extra ondersteuningsbehoeften <p><i>Bij afwezigheid van studentcoach voert de slb'er de vereisten en doelen uit van de studentcoach.</i></p>
--	---

Afstemming van inhoud bijeenkomsten

Het is aan te raden om vanuit de opleiding de studentcoach te voorzien van een studentcoachprogramma dat afgestemd is op het slb-programma in de individuele opleidingen. De studentcoach werkt dan samen met de slb'er door de inhoud van de bijeenkomsten af te stemmen op de slb-bijeenkomsten. De studentcoach stemt zijn bijeenkomsten af op die van de slb'er door ervaringen die studenten hebben opgedaan in de tijd met de slb'er of in de opleiding te gebruiken om een gesprek te starten in de buddygroep. Hiervoor kunnen slb'er en studentcoach met regelmaat afstemming zoeken met betrekking tot de bijeenkomsten, de aanwezigheid van studenten en de mogelijke zorgen over bepaalde studenten.

Wat is de afbakening van de rol van de studentcoach?

- De studentcoach begeleidt studenten niet met als doel studenten te ondersteunen bij persoonlijke problematiek die van invloed is op de studie.
- De studentcoach werkt met eerstejaarsstudenten in buddygroepen en verzandt niet in één-op-één-gesprekken met studenten. De intentie is om begeleiding in de buddygroep te laten plaatsvinden.
- De studentcoach verwijst studenten door naar de slb'er als hij of zij behoefte aan extra ondersteuning omtrent problematiek bij een student signaleert, hij of zij verwijst niet door naar derden. Dat doen alleen de slb'ers.
- De studentcoach heeft niet als taak bewust competenties en/of vaardigheden aan te leren bij studenten. De studentcoach draagt hier mogelijk wel aan bij door middel van werkvormen en gesprekken die hij of zij voert met studenten.

Praktische zaken om te bespreken in de opleiding

- Welke beloning krijgt de ouderejaarsstudent om studentcoach te zijn? HRM komt met een uitwerking hiervoor.
- Hoeveel tijd heeft de studentcoach nodig om buddygroepen te begeleiden? Rekening houdend met één uur begeleiding per week per buddygroep en tijd voor voorbereiding, overleg met de slb'er en mogelijke intervisie, zou 0,1 fte per week per 2 buddygroepen volgens ons een reële inschatting kunnen zijn. Het exacte aantal fte per studentcoach is aan de academie om te bepalen.
- Hoe ontwikkelen we een studentcoachprogramma voor de opleiding? Het is aan te raden om een studentcoachprogramma voor de eerste drie weken van het nieuwe studiejaar voor de zomervakantie te ontwikkelen, die aansluit bij het slb-programma. Er is ook een handreiking geschreven voor slb'ers van eerstejaarsstudenten waarin praktische tips worden gegeven met betrekking tot het ontwikkelen van zo'n dergelijk programma. Het studentcoachprogramma biedt de studentcoach houvast, en zorgt ervoor dat slb'er en studentcoach elkaar aanvullen en dat (onnodig) overlap in inhoud voorkomen wordt.
- Wat als er niet genoeg studentcoaches geworven worden voor de zomer? Gezien het korte tijdsbestek voor de zomer, verstuur na de zomer een reminder naar de studenten. Liever later beginnen met buddygroepen, dan helemaal niet. Denk er eventueel ook aan om alumni te benaderen. Mochten er alsnog niet genoeg studentcoaches zijn, dan is het aan de academie om te bepalen hoe hiermee om te gaan.
- Pas het document 'Best practices voor studentcoaches' indien nodig aan naar de werkelijkheid binnen de opleiding, zodat de studentcoach wordt voorzien van de correcte informatie.

3. Tips voor de studentcoach

Chat in Teams aanmaken

Dit doet de studentcoach zodra hij of zij weet welke studenten hij of zij gaat begeleiden

- De studentcoach start in Teams een chatomgeving met zijn of haar buddygroep
  - Ga in Teams in de linker balk naar 'Chat';
  - Klik bovenaan links van de zoekbalk op het potloodje met 'New Chat';
  - Geef de chat een naam en voeg de studenten uit de buddygroep toe.

Praktische zaken voor een online bijeenkomst

- Basisregels
  - De studentcoach leidt de online bijeenkomst, is de moderator.
  - De studentcoach stimuleert studenten om de microfoon aan te zetten tijdens de bijeenkomst (tenzij het stoort). Om met elkaar te binden is het van belang dat het gesprek natuurlijk en spontaan verloopt.

- De studentcoach wijst studenten erop dat wat in deze buddygroep wordt besproken in de buddygroep blijft. De studentcoach maakt hier een afspraak over. Dit is de opmaat om vertrouwen en veiligheid te creëren in de buddygroep.
- De studentcoach start het gesprek met studenten over de verantwoordelijkheid die ze hebben als deelnemer aan deze buddygroep. In de trant van: ben er bij, wees op tijd, luister en vraag door, heb respect voor elkaar en neem deel (zie ook *Hoe werk jij samen met een buddygroep?*).
- Communicatiekanaal
  - Bijeenkomsten vinden plaats via online beeldbellen in chats van Teams.
  - De studentcoach stelt met de groep vast via welk kanaal zij willen communiceren naast de bijeenkomsten, bijvoorbeeld via een Whatsapp-groep, Teams (chat) of E-mail.
  - De studentcoach stelt met de groep een plek vast waar documentatie (zoals notulen) worden bewaard voor de groep. Tip: bestanden kunnen bewaard worden in de chat van Teams.
- Video, audio en netwerk (geldt voor zowel studentcoach als studenten)
  - De studentcoach stimuleert studenten om de camera aan te zetten tijdens bijeenkomst. Om met elkaar te binden is het van belang dat studenten en studentcoach elkaar kunnen zien.
  - De studentcoach stelt het volgende voor:
    - Zorg voor rustige achtergronden, en voorkomt zonlicht of ander fel licht in beeld dat van achteren komt;
    - Probeer achtergrondgeluid te verminderen door in een rustige ruimte plaats te nemen, sluit het raam mocht dat nodig zijn;
    - Gebruik een headset (of oordopjes met microfoon);
    - Probeer een plek te vinden waar goede wifi-verbinding is.

Bijeenkomsten

Bijeenkomsten structuur geven

- De studentcoach gebruikt voor zover mogelijk het studentcoachprogramma met onderdelen voor elke bijeenkomst. Presenteer deze aan het begin van desbetreffende bijeenkomst zodat duidelijk is wat er aan de orde komt.
- Naast dat er een programma is, is het ook belangrijk om tijd te nemen voor invulling door studenten. Wat willen zij bepreken? Welke vragen hebben zij voor de studentcoach of voor de groep?
- De studentcoach bedenkt voor elke bijeenkomst een (kleine) afwisselende huiswerkopdracht om mee te geven. De studentcoach wisselt hier in af tussen een individuele opdracht en een opdracht voor duo's. Het doel hiervan is om studenten te blijven betrekken bij de buddygroep, ook al vindt er geen bijeenkomst plaats. De huiswerkopdracht kan van alles zijn, bijvoorbeeld het bedenken van een naam voor de groep, het leren kennen van elkaars ervaringen, een vlog van hun favoriete bezigheid en iets delen in de groep.

Bij afwezigheid van studenten

- Als er geen contact is met een student, een student niet meedoet in de buddygroep (bijeenkomsten) of een student op het laatste moment afzegt:
  - Legt de studentcoach dit voor aan de buddygroep: Hoe gaan we hiermee om? Vraag of de afspraken hierover wel duidelijk zijn. Zijn er afspraken over wie het initiatief neemt om weer contact te leggen en op welke manier er gecommuniceerd wordt?
  - Laat de studentcoach bijvoorbeeld één van de aanwezigen aan de afwezigen een teken van leven geven (bijvoorbeeld 'we missen je'). Bij voorkeur in een online-omgeving waar alle studenten van de buddygroep de communicatie kunnen volgen.
  - Het is van belang om dit te doen want een buddygroep bestaat uit alle studenten. Dus als één er niet bij is heeft dit effect op de hele buddygroep.

- Als een student twee keer achter elkaar niet is geweest zonder iets van zich te laten horen, bespreekt de studentcoach dit met de slb'er of stuurt de studentcoach een mail naar de slb'er om dit door te geven.
- Als een student vaker niet aanwezig is maar hiervoor gegronde redenen zijn, vraagt de studentcoach de buddygroep om die student te betrekken.
  - Als de studentcoach het gevoel heeft dat ondanks de gegronde redenen er iets niet pluis is, bespreekt hij of zij dit met de slb'er. Hierbij vertrouwt de studentcoach op zijn of haar onderbuikgevoel.

Problemen met techniek

- Als de techniek niet meewerkt, dan is het improviseren. De studentcoach legt dan de vraag hoe verder te gaan neer bij de buddygroep, wat willen zij?
- Op zoek gaan naar oplossingen kost tijd, en vaak in creativiteit ontstaan er leuke ideeën!

Reflectie/Evaluatie

- De studentcoach gebruikt leuke activiteiten en werkvormen om tot reflectie te komen. Hierbij probeert hij of zij niet te vervallen in schoolse activiteiten, zoals lange reflectieverslagen.
- De studentcoach stelt vragen over de inhoud van de bijeenkomst om te evalueren.
- De studentcoach stelt vragen over wat de student heeft geleerd en wat studenten ermee gaan doen.
- De studentcoach stimuleert om evaluaties en reflecties (kort) op te schrijven.
- De studentcoach spreekt studenten aan om hun observaties, bedenkingen of reflecties uit te spreken. Dit helpt de individuele student, maar ook de andere studenten. Dit komt doordat anderen gestimuleerd worden om intern te formuleren wat er in hun omgaat.
- Reflectie is een groepsactiviteit, studenten leren door te horen hoe ander het heeft ervaren.

Persoonlijk maken

- De studentcoach maakt het persoonlijk vanaf het begin, maar gaat pas de diepte in als er veiligheid en vertrouwen is in de buddygroep.
- De studentcoach nodigt studenten uit om te delen, de studentcoach dwingt studenten niet om een antwoord te geven. Hierdoor is er ruimte voor de student om te delen wat hij of zij goed bij voelt. De studentcoach kan doorvragen, en dan geeft de student vanzelf aan wat hij of zij wel of niet fijn vindt.
- Bij online onderwijs is het persoonlijk vanaf moment één, omdat studenten vanuit huis deelnemen. De studentcoach maakt hier gebruik van in verschillende werkvormen.
- De studentcoach legt uit wat er gaat gebeuren (bijvoorbeeld aan de hand van een programma), en doet dit ook per opdracht, zodat de studenten hierop kunnen voorbereiden.
- De studentcoach legt daarnaast uit wat het doel is om door middel van de persoonlijke situatie te leren voor school.

Hoe begeleidt de studentcoach een buddygroep?

- De studentcoach zorgt voor interactie in de groep door een actieve houding aan te nemen, geeft het goede voorbeeld aan de groep, reageert enthousiast en volgt spontane ingevingen. De studentcoach hoeft het programma niet op de minuut te volgen.
- Als de studentcoach een student een bepaalde emotie ziet uiten doordat hij of zij een grote glimlach opzet, verbaasd kijkt of afwezig naar het scherm staart, vraagt de studentcoach diegene naar zijn of haar ervaring. De studentcoach haakt aan en maakt er een gesprek van.
- De studentcoach nodigt studenten uit om hun ervaringen te delen in de groep.
- De studentcoach spreekt studenten aan met een bepaalde vraag. Dit doet hij of zij afwisselend, zodat iedereen aan bod komt. Zeker als iemand stil is, probeert de studentcoach hem of haar uit te nodigen om te delen.
- De studentcoach stelt vragen over het tempo en de helderheid van opdrachten.

- De studentcoach wijst op ieders verantwoordelijkheid: online binding kan alleen als studenten meedoen in deze buddygroep.
- De studentcoach houdt het tempo van de bijeenkomst hoog door het uitwerken van opdrachten in de bijeenkomst kort te houden, op die manier wordt de creativiteit van studenten aangesproken om het op te lossen.
- De studentcoach stapt bij een gesprek, discussie of opdracht er soms tussen uit, laat het onderling gebeuren, de studentcoach hoeft niet alles te controleren of te sturen.

Studenten vertrouwen de studentcoach en buddygroep wat toe

- Als studenten iets uiten over hun persoonlijke problematiek in vertrouwelijkheid en niet willen dat het gedeeld wordt met de slb'er, wat doet de studentcoach dan?
  - De studentcoach is eerlijk over zijn of haar rol: de studentcoach bespreekt met de slb'er de aanwezigheid van studenten, bij problematiek verwijst de studentcoach studenten door naar de slb'er.
  - De studentcoach geeft aan dat het verstandig zou zijn dat de student dit deelt met de slb'er, omdat de slb'er dan de student beter kan ondersteunen.

4. To do's voor de eerste weken

Taken per week in chronologische volgorde voor de studentcoach

Bijeenkomst 1 (eerste introductie)	Bijeenkomst 2	Bijeenkomst 3	Bijeenkomst 4
<p><i>Voor eerste bijeenkomst:</i> Kennis maken met slb'er om begeleiding af te stemmen</p> <p>Namen studenten ontvangen</p> <p>Chat aanmaken in Teams voor buddygroepen</p> <p><i>In eerste bijeenkomst:</i> - Rol van studentcoach uitleggen - Basisregels uitleggen - Kennis maken met elkaar - HBO/opleiding introduceren - Voorstel doen omtrent data bijeenkomsten aankomende weken (als deze niet zijn geroosterd)</p>	<p>Basisregels controleren en aanvullen met verantwoordelijkheden voor studenten.</p> <p>Kennismakingswerkvormen gebruiken zodat studenten elkaar beter leren kennen</p> <p>Ruimte voor vragen laten omtrent roosters, MijnSaxion, etc.</p>	<p>Kennismakingswerkvormen gebruiken zodat studenten elkaar beter leren kennen</p> <p>Ruimte voor vragen laten omtrent roosters, MijnSaxion, etc.</p>	<p>Kennismakingswerkvormen gebruiken zodat studenten elkaar beter leren kennen</p> <p>Ruimte voor vragen laten omtrent roosters, MijnSaxion, etc.</p>